

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

У статті досліджено сучасний стан та тенденції розвитку агропродовольчої сфери України в умовах соціально-економічних трансформацій та воєнних викликів. Метою дослідження є оцінка основних показників розвитку рослинництва і тваринництва, аналіз виробництва та споживання основних видів продовольчої продукції, виявлення ключових проблем функціонування агропродовольчої сфери та обґрунтування механізмів державного управління її розвитком. У процесі дослідження використано методи статистичного аналізу, порівняння, узагальнення, економіко-математичного моделювання та трендового аналізу. За результатами дослідження встановлено, що у 2017–2021 рр. спостерігалось зростання споживання м'яса та м'ясних продуктів, а також виробництва овочів і продовольчих баштанних культур. Водночас виявлено тенденції до скорочення виробництва та споживання молока і молочних продуктів, а також зменшення споживання цукру. Повномасштабне вторгнення російської федерації у 2022 році спричинило суттєве скорочення виробництва більшості видів продовольчої продукції та зниження співвідношення між обсягами виробництва і споживання продовольства на одну особу. У 2023–2024 рр. спостерігалось часткове відновлення окремих показників, проте для деяких видів продукції негативні тенденції залишаються актуальними. Встановлено, що упродовж 2014–2021 рр. аграрний сектор характеризувався позитивною динамікою розвитку, яка проявлялася у зростанні посівних площ під основними експортно орієнтованими культурами, підвищенні їх врожайності та збільшенні валового збору. Водночас воєнні дії призвели до скорочення посівних площ, зниження врожайності та зменшення обсягів виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції. Незважаючи на часткове відновлення показників у 2023–2024 рр., для низки культур негативні тенденції зберігаються. Результати трендового аналізу підтвердили наявність довгострокової тенденції до скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин, що створює додаткові ризики для забезпечення продовольчої безпеки держави. Запропоновано комплекс механізмів державного управління розвитком агропродовольчої сфери, який передбачає впровадження цифрових технологій у рослинництві та тваринництві, підтримку інноваційного розвитку, удосконалення інвестиційного забезпечення, розвиток продовольчих ланцюгів та зміцнення системи продовольчої безпеки. Доведено, що реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності аграрного виробництва, розвитку харчової промисловості, зміцненню продовольчої безпеки та забезпеченню сталого розвитку агропродовольчої сфери України.

Ключові слова: агропродовольча сфера, державне управління, продовольча безпека, діджиталізація, тваринництво, рослинництво, інноваційний розвиток.

